

תקציר תזה מחקרית: האידאולוגיה של מתיישבי בקעת הירדן

עבודה זו עוסקת באידאולוגיה של מתיישבי בקעת הירדן במרוצת 50 שנות ההתיישבות בחבל ארץ זה. היא מתחקה אחר היחס להתיישבות כערך, כפי שהתפתח על רקע משברים כלכליים, נטישה פוליטית, אי-ודאות מדינית ושתי אינתיפאדות. הרעיונות משתרגים במציאות הכלכלית, הפוליטית, המדינית והביטחונית. יש שהאידאולוגיה מובילה ויוצרת מציאות של עשרות יישובים במדבר שהיה לגבול המזרחי, ויש שאירועים כבדי משקל מעצבים מחדש את האידאולוגיה.

בעוד שערך ההתיישבות בציונות נחקר רבות, וכמוהו גם משמעות ההתיישבות ביהודה, שומרון ועזה – האידאולוגיה החלוצית של מתיישבי בקעת הירדן כמעט לא עוררה עניין מחקרי, על אף שהימצאותה בתפר שבין הציונות הקלאסית לציונות הדתית מאפשרת מבט מרענן על הנושא. האידאולוגיה של מתיישבי בקעת הירדן מהווה מקרה בוחן מעניין למקומה של ההתיישבות כפרקטיקה מרכזית של הציונות המעשית, שכן היא חבל הארץ האחרון שמפלגת העבודה יצאה ליישבו ברוח עברה החלוצי. העובדה שהדבר התנהל במקביל לעלייתו של מפעל ההתיישבות של גוש אמונים מאפשרת לחדד את מושגי הדיון ופותרת פתח למחקר השוואתי.